

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS The Provincial Library Cor. Pritchard Ave. and McGill Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES: Per year \$4.00 Per half year \$2.00

РІК XII.

4. 122 (1485).

СУБОТА, 14 ЖОВТНЯ 1930.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, OCTOBER 14, 1930.

No. 122 (1485).

VOL. XII.

Велика Британія та Злучені Держави вислали воєнні кораблі до Бразилії

ІМПЕРІАЛІСТИ БУДУТЬ ЗІ ЗБРОЄЮ В РУКАХ ОБОРОНЯТИ СВОЇ ІНТЕРЕСИ В ПІВДЕННО-АМЕРИКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Бритійський "робітничий" уряд вислав до Бразилії кружляки "Делгі" і "Донтлес"; американський уряд Гувера вислав кружляки "Пенсакола" і "Норфолк".

ЛОНДОН, 11 жовтня. — Два британські кружляки в Західній Індії дістали приказ відплисти до Бразилії й охоронити британські інтереси підчас горожанської війни в тій країні. Бритійський воєнний корабель "Делгі" вирушив з Порт-оф-Спейн у Тринідаді в 9 годині вчора вечером, діставши приказ відплисти цілою силою пари до Пернамбуко в Бразилії. Корабель має стояти в тій порту для охорони і, якщо потрібно, для евакуації британських та інших чужоземних горожан у Бразилії.

Сподіються, що кружляк "Донтлес", який стоїть тепер у Кінгстоні, в Ямаїці, відпливе шведові до Бразилії.

Кожний з цих воєнних кораблів є поємності 4,650 тон і має шість-палеві гармати.

ВАШІНГТОН, 11 жовтня. — Кружляки "Пенсакола" і "Норфолк" дістали приказ відплисти негайно до Гвантанамо в Кубі, звідки вони вирушать до Бразилії для охорони життя й майна американців, які можуть бути загрожені революцією. Таке оповіщення зроблено в державним департаменті.

Вислання воєнних кораблів Великою Британією та Злученими Державами до Бразилії вказує на те, що британський та американський імперіалізм будуть зі зброєю в руках оборонити свої інтереси в Бразилії, кожний підтримуючи свою фракцію — британський імперіалізм теперішній бразилійський уряд президента Луїса, а американський імперіалізм "ліберальних" повстанців під проводом Варгаса.

ПОВСТАНЦІ ХВАЛЯТЬСЯ, ЩО МАЮТЬ КОНТРОЛЬ В 15 СТЕЙТАХ

БУЕНОС АЙРЕС, Аргентина, 11 жовтня. — Кореспондент "Ли Нейшн" у Порто-Алегре повідомляє сьогодні в радіовій депеші, що федеральний гарнізон у Санта-Круз, у стейті Ріо-де-Жанейро, збунтувався.

Повстанці війська в Мінас-Жераес, каже депеша, готують розпочати офензиву проти федеральних військ і планують ужити в своїх операціях 10 аеропланів для кидання бомб.

Офіційний комунікат повстанців каже, що воєнний корабель "Марангоа" пробував висадити вночі федеральні війська в Собітубі, в стейті Санта-Катаріна, але був відвертий сильним вогнем повстанців.

ПОРТО-АЛЕГРЕ, Бразилія, 10 жовтня. — Комунікат повстанців каже сьогодні, що пов-

станці війська зі стейту Мінас-Жераес розпочали інвазію трох прилеглих стейтів: Сао-Паулу, Ріо-де-Жанейро й Еспіріто-Санто.

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 10 жовтня. — Повстанча армія заняла вчора Ітаперуну й Мірадему в стейті Ріо-де-Жанейро і проголосила свій марш на важке місто Кампус, де сходяться чотири залізничні. Північна армія з 20,000 людей машерує на Багію.

Як кажуть останні звідомлення, повстанці мають політичну зверхність у 15 з 20 бразилійських стейтів.

Протягом менше як тижня повстанці здобули контроль над 12 з 17 стейтів, що були прихильні до федерального уряду, коли розпочалося повстання.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД БРАЗИЛІЇ КАЖЕ, ЩО ЗДАВИТЬ ПОВСТАННЯ

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 11 жовтня. — Бразилійський федеральний уряд концентрує свої війська для негайного атак на Белью Горізонте й повідомляє про перемоги федеральних військ над повстанцями в центральній Бразилії.

Белья Горізонте відтате від Ріо-де-Жанейро пасмом гір і є найбільш стратегічним місцем, яке мають повстанці у своїм плані заатакувати федеральну столицю. Воно є столицею стейту Мінас-Жераес і його високі положення дає добру нагоду для сильної оборони.

Сюди доносять з достовірних жерел, що федеральні війська заняли Барбацену, важку пози-

цію в атакі на Белью Горізонте. Також повідомляють, що Оуро-Фіно, в південній Мінас-Жераес, є в руках федерального уряду та що урядові війська машерують на Ітахубу.

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 10 жовтня. — Президент Вашингтон Луїс видав сьогодні маніфест, в якому предкаже перемогу для федерального уряду в боротьбі проти бразилійського "революційного" руху. Він каже, що повстання було викликано "невдоволеними бунтівними елементами й жадними політиканами."

Далі президент вичисляє кроки, зроблені федеральним урядом, що мають допомогти

ЧЕРВОНА АРМІЯ ОКРУЖИЛА НАНЧАНГ, СТОЛИЦЮ ПРОВІНЦІЇ КІЯНСІ

Комуністичне військо є в спромозі зайняти місто кожної хвили. Червона армія заняла також місто Кіянфу.

КІОКІЯНГ, Китай, 11 жовтня.

Тисячі комуністів зібралися сьогодні коло Нанчангу, столиці провінції Кіянсі, залишивши лише одне відкрите місце на півночі, через яке місіонарі, чужоземні капіталісти й багаті китайці втікають до Кіюкіяну. Серед утікачів є багато китайської буржуазії.

Зріст комуністичного руху є очевидний по цілій провінції. Червона армія є в спромозі за-

няти Нанчаг кожної хвили, але її плани невідомі в цім місті.

Комуністична активність продовжується в південній частині провінції Кіянсі, де Червона армія заняла місто Кіянфу. Менші міста в тій околиці також є в руках комуністів.

Лише порівняно малий гарнізон нанкінського війська є в Нанчангу для оборони того міста. Місто є "загрожене" від кількох днів від часу прибуття перших загонів Червоної армії.

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ФРАНЦІЇ ПРОТИ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

МОСКВА, 6 жовтня. — Повідомляючи про обмеження радянських експортів французьким урядом, "Робітничя Газета" вказує, що "Франція проголошує економічну війну Радянському Союзу."

Московська "Правда" каже, що французький імперіалізм пробує організувати економічну блокаду СРСР.

"Ізвестія" друкують передовицю під наголовком "Французька авантюра", в якій вказують, що французький уряд роздирив є франко-радянську торгівлю. Далі газета каже, що Франція взяла на себе провід над антирадянськими силами в Європі і пробує організувати економічний блок проти СРСР.

Французький уряд, кажуть "Ізвестія", вступив на небезпечний шлях розриву міжнародних економічних зв'язків. Але помімо всіх тих кроків Франції проти СРСР, "Ізвестія"

не мають найменшого побоювання. Радянська газета називає постанову французького уряду проти радянських експортів признакою слабости, результатом нещадної спроби організувати в Женеві коаліцію проти радянських експортів та бажанням підбадьорити французьких васалів на сході — Польщу й Румунію.

Ці дві країни, як відомо, розчаровані тим, що їх опікує Франція не вміла здобути чималіт Європи для їх скарг проти радянських експортів шкідливі їм.

"Ізвестія" приходять до такого висновку:

"Справа не лише в започаткуванні економічної війни, але і в продовжуванні її. Світова криза ділає проти Франції і ми сумніваємося в успіху її захоплення, скерованих на ускладнення, а тим більше на знищення радянської торгівлі з великими державами світа."

КРИЗА МОЖЕ ПРИВЕСТИ ДО РЕВОЛЮЦІЇ

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 3 жовтня. — Виступаючи на зборі Ліги Націй з доповіддю про аграрну кризу в капіталістичних країнах східної Європи, болгарський міністер фінансів Молдов висловив побоювання, що ця криза може привести остаточно до революції в тій частині Європи.

"Наше сільське населення", сказав Молдов, "є в розпачливому положенні, бо втратило за-

кордонний ринок для своїх продуктів. Закупочна ціна сільства зменшилася, люди покидають села і в країні витворюється політичний неспокой."

В подібній тоні говорив також представник Румунії. Він сказав, що Румунія не має ніяких виглядів на поліпшення свого економічного стану, сильної захитаючої упадком ціни на сільські продукти на світових ринках.

ВІДПЛАТИЛИСЯ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАМ ЗА ТАРИФУ

ВАШІНГТОН, 29 вересня. — Досі одинадцять різних країн відплатили Злученим Державам за піднесення тарифів. Повну ревізію своїх тарифів пере-

дали Канада, Куба, Еспанія, Австралія й Нова Зеландія. Підляса мито на окремі артикули або загрозили зробити це: Франція, Італія, Швейцарія, Мексико, Уругвай та Аргентина. Всі ці країни охоронили себе тарифами перед ввозом американських товарів у той сам спосіб, як зробили це Злучені Держави, щоб не допустити продуктів з різних чужоземних країн.

ФАШІСТИ ВБИЛИ 150 ТУБИЛЬЦІВ В АФРИЦІ

БЕНГАЗІ, Киринейка, Північна Африка, 10 жовтня. — Протягом останніх пар днів італійське військо вбило в двох боях 150 тубильців, які під проводом Омара Ель-Мухтара повстали проти італійського фашістського режиму.

Перший бій відбувся в оазі Лятрум, де полегло 100 тубильців, а другий в Ель-Гаріб, де італійське військо вбило 50 арабів.

Щоб позбавити Ель-Мухтара провізії та амуніції, а також рекрутів, італійський уряд перерізав недавно 80,000 людей з району, обнятого повстанням, над морське побережжя.

СПУЩЕНО НА ВОДУ ДРУГИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ КАНАДИ

САВТЕМІПТОН, Англія, 10-го жовтня. — Сьогодні спущено туди на воду другий з канадських військових кораблів, який називається "Скіна". Церемонію з "охрещенням" корабля виконала Мілдред Бенет, сестра канадського прем'єра.

ВОЄННИЙ МІНІСТЕР ПЕРЕВОДИТЬ ІНСПЕКЦІЮ ФОРТІВ.

ПАРИЖ, 7 жовтня. — Міністер війни Макіно почав переводити інспекцію нових фортив, побудованих на франко-німецьких кордоні. Разом з ним на інспекцію виїхали: генерал Вейганд, шеф генерального штабу, Альберт Леруа, голова сенатської комісії для військових справ, та інші військові експерти. У французьких військових кругах надають велике значіння цим дефензивним заходам, виконаним за останніми вимогами воєнної штуки. Більшість французьких військових експертів є того погляду, що сучасні сили далі відіграють головну роль в оборонних завданнях армії.

ЗВІЛЬНИЛИ ПРЕЗИДЕНТА ІНДІЙСЬКОГО КОНГРЕСУ.

АЛАБАБАД, Індія, 11 жовтня. — Пандіт Джавагаралл Неру, бувший президент індійського національного конгресу, який відсиджував шість-місячну в'язницю за порушення сільних законів, зівстав звільнений сьогодні з в'язниці в Нані.

ЗАГОВІР ПРОТИ БОЛГАРСЬКОГО УРЯДУ.

БІЛГОРОД, Югославія, 23-го вересня. — Болгарський уряд видав заяву, в якій опрокидає чутки, що самогубство болгарського полковника Вольського й арешт кількох болгарських офіцерів були спричинені викриттям організації, що займалася шпигунством в користь Югославії.

БОРІТЬБА МІЖ СЛАВ'ЯНАМИ ТА ФАШІСТАМИ

РИМ, 7 жовтня. — В містечку Віпачо, коло Трієсту, невідомі люди вбили італійського учителя Сотосанті. Тому, що він був фашістом і брав активну участь у виступах проти слав'ян, італійські фашісти кажуть, що його вбили слав'янські незалежники, демонструючи цим свою боротьбу з фашістським урядом.

УРЯД ЕСПАНІЇ ВИКЛИКАЄ ВІЙСЬКО ДЛЯ ЗДАВЛЕННЯ СТРАЙКІВ

Підчас сутичок у Вікторії й Більбао вбито двох страйкерів; у Малазі арештовано 6 комуністичних провідників.

МАЛІЯГА, Еспанія, 10 жовтня. — Цивільний губернатор Альфредо Фейхо викликав сьогодні цивільну гвардію й поліцію, щоб здати страйкові розрухи, які є революційного характеру.

Кіни й інші військові патролі стережуть вулиці міста. Всі шинки закриті й віконниці поспузані в більшості міських склепів.

Шістьох комуністичних провідників, що прибули з Севілью 7 жовтня, арештовано в зв'язку з фатальним пострілом члена "Вільного Синдикату" два дні тому.

Страйк був започаткований доковими робітниками, які домагалися, щоб лише юнійні члени працювали на доках, але скоро поширився на будівельних робітників, тексті-драйверів і залізничних шапменів. Підчас страйку прийшло до сутичок між поліцією та юнійними робітниками й членами "Вільного Синдикату."

Страйкері на передмісттю Чарріа обкидали вчора камінням драйверів троків з овочами й не допустили їх до міста. Менші розрухи відбулися також в інших частинах міста.

ВІТТОРІЯ, Еспанія, 10 жовтня. — Підчас здавлювання

страйкових розрухів у цім місті військо вбило сьогодні одного страйкера і двох поранило. Офіційне оповіщення каже, що група страйкерів пробувала обкидати камінням відділ війська на вулиці Чіквіта.

Уряд оголосив сьогодні прокламацію, в якій загрожує ужити найгостріших кроків для здавлення страйків, які не базуються на чисто економічних питаннях, але мають політичний характер.

Офіційний комунікат каже, що хвиля страйків, яка розгорілася по Еспанії, має "явно революційні" мотиви.

БІЛЬБАО, Еспанія, 6 жовтня. — Підчас сутички між страйкерськими робітниками та поліцією в цім місті, що є столицею провінції Біскай, одного страйкера вбито і двоє тяжко поранено. Робітники підводили на вистрілі поліції. Ожидана вулична перестрілка тягнулася майже цілу ніч.

У місті проголошено воєнний стан. Всюди на вулицях і площах розставлено військові патролі.

Перед кровавою сутичкою в місті відбулося багато робітничих мітингів, які поліція ставилася розігнати.

ГУВЕР ПЕРЕДАЄ НАФТОВИМ КОМПАНИЯМ ДЕРЖАВНІ БАГАЦТВА

НЮ-Йорк. — Місцева капіталістична газета "Ворлд" друкує низку статтів, в яких розкрито обширно про те, як уряд Гувера передає з легкої руки нафтовим магнатам, об'єднаним у Стендарт Ойл Ко. оф Індіана, державні нафтові терени, яких вартість обчислюють на 40 мільярдів доларів.

Автором статтів є Ралф С. Келі, який до 28 вересня завідував бюро земельного відділу департаменту внутрішніх справ у Денвері, в стейті Коло-

редо, де є згадані нафтові поля. Келі каже, що поверх 800,000 акрів державних нафтових піль у тім стейті переходить тепер великими парцелями в руки різних нафтових компаній майже безплатно та що одна шеста того велитеського нафтового багатства вже перейшла в руки нафтових магнатів.

Келі був відкликаний зі своєї становища до Вашингтону, коли уряд довідався, що він виступав проти нафтових компаній і хабарництва.

ВСТАНОВЛЯТЬ ПОВІТРЯНЕ СПОЛУЧЕННЯ МІЖ МОСКВОЮ ТА АЛЯСКОЮ

МОСКВА, 4 жовтня. — На третій році п'ятирічки має бути встановлена повітряна комунікація між Москвою та Аляскою на просторі 8,000 миль. Буде це найбільший повітряний шлях у світі.

В зв'язку з цим у Миколаївську, над рікою Амуром, уже почали будувати великий аеродром для повітряного сполучення східної Сибірі із Сахаліном, Камчаткою і Ледовим океаном. Частина цього шля-

БУДОВА БУДИНКІВ ЗНАЧНО ЗМЕНШИЛАСЯ.

Дозволи на будову будинків, видані в Вінніпегу до кінця вересня, представляли в цім році вартість \$5,972,400, проти \$9,497,050 за той сам період 1929 року.

БОРІТЬБА МІЖ СЛАВ'ЯНАМИ ТА ФАШІСТАМИ

РИМ, 7 жовтня. — В містечку Віпачо, коло Трієсту, невідомі люди вбили італійського учителя Сотосанті. Тому, що він був фашістом і брав активну участь у виступах проти слав'ян, італійські фашісти кажуть, що його вбили слав'янські незалежники, демонструючи цим свою боротьбу з фашістським урядом.

Вістка про вбивство викликавала в окрузі Трієсту нові фашістські виступи проти слав'ян. Юрба фашістів у місті Горіца напала на слав'янську газету "Товезіст" і знищила її друкарню та редакцію.

В цілім окрузі знову розпочалася боротьба між слав'янським населенням та італійськими фашістами.